Загадки Стоунхенджа

Стоунхендж — стародавня кам'яна загадка в Англії, що має багато версій свого походження. Пропонуємо деякі з них.

У південній частині Англії бовваніють велетенські кам'яні, грубо обтесані бруси з пісковику, розставлені у вигляді великого кола; зверху на них покладено трохи менші перемички. Уся споруда оточена високим валом і глибоким ровом. Це і є Стоунхендж, що в перекладі з кельтської означає «висячі камені», який привертає увагу вчених і допитливих туристів уже багато років. Деякі легенди оповідають, що його спорудили загадкові карлики, які жили тут декілька століть тому, за іншими ж переказами, Стоунхендж — пам'ятник часів легендарного короля Артура й рицарів Круглого стола або храм друїдів (друїди — жерці в стародавніх кельтів).

Археологічні дослідження руїн Стоунхенджа дозволили встановити, що він будувався майже триста років, а на думку деяких учених, — навіть близько п'ятисот! Майже три з половиною тисячі років Стоунхендж руйнують час, дощі, вітер, сонце, і... туристи, які, відвідавши це давнє святилище, обов'язково намагаються засвідчити своє перебування традиційними написами: «Тут був ...». Сьогодні Стоунхендж нагадує книгу автографів, зібраних з усього світу.

Науковці й досі шукають відповіді на запитання про походження Стоунхенджа. Якщо це стародавній доісторичний храм, як вважають деякі археологи, то чому його спорудили з таких величезних і важких блоків? Розшифрувавши етапи будівництва Стоунхенджа та основні параметри його будови, учені були вражені: як виявилося, будівничі на диво були обізнані з математикою, астрономією,

оскільки споруду явно зводили за попередньо розробленим планом, точно розташовуючи її елементи й орієнтуючи їх відносно чотирьох сторін світу.

У середині 60-х років за вивчення Стоунхенджа взявся американський астроном, професор Джеральд Хокінс. Ретельно замірявши взаємне розташування кам'яних монолітів і зіставивши його з напрямками на певні астрономічні точки небосхилу (місця сходу й заходу Сонця в дні сонцестоянь і рівнодень), Хокінс за допомогою складних обчислень на комп'ютері дійшов несподіваного висновку: Стоунхендж являв собою астрономічну обсерваторію й водночас своєрідний «комп'ютер кам'яного віку». Вузькі щілини між багатотонними трилітами Стоунхенджа разом із так званим «п'яточним каменем» й іншими деталями споруди слугували візирами, котрі з точністю до 10 фіксують моменти сходу й заходу Сонця й Місяця в особливі пори року — дні сонцестояння й рівнодення. Згідно з висновками Хокінса, Стоунхендж давав змогу людям, котрі здійснювали тут систематичні спостереження, передбачати моменти сонячних і місячних затемнень. Більше того, виявилося, що всі ці ефекти можливі лише на тій географічній широті (51°17′), де стоїть Стоунхендж. Тобто давні зодчі заздалегідь визначили місце, де його слід будувати.

Суть загадки в тому, що древні британці якимось чином знайшли принцип цієї складної «обчислювальної машини».

Думаючи про такі загадкові таємниці, хоч-не-хоч, а доходиш висновку, що наші знання про життя людей кам'яного віку та їх наукові й технічні досягнення, м'яко кажучи, далекі від істини.